

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра філософії та культурології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

/проф. Борис БУНЧУК/

“12” вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ІСАГОГІКА, ГЕРМЕНЕВТИКА ТА ЕКЗЕГЕТИКА НОВОГО ЗАВІТУ

обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Богослов'я»

Спеціальність 041 Богослов'я

Галузь знань 04 Богослов'я

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Ісагогіка, герменевтика та екзегетика нового завіту складена відповідно до освітньо-професійної програми «Богослов'я», спеціальності 041 Богослов'я, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 4 від «24» квітня 2023 р.).

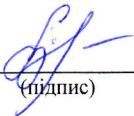
Розробник: **Марчук Олександр Танасійович**, кандидат філософських наук, асистент кафедри філософії та культурології

Викладач: **Марчук Олександр Танасійович**, кандидат філософських наук, асистент кафедри філософії та культурології

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Завідувач кафедри філософії та культурології

(підпис)

Ольга РУПТАШ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради філологічного факультету

(підпис)

Алла АНТОФІЙЧУК

Пояснювальна записка

Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів із принципами та схемами інтерпретації біблійних текстів Нового Завіту, застосування інтердисциплінарного методологічного інструментарію у дослідженні Святого Письма, що сприятиме аналізу текстів як із позабіблійних джерел (історичних, філологічних, культурологічних), так і з біблійно-текстуальних (тлумачення з позицій власного тексту і контексту), давньохристиянської святоотцівської екзегези й кращих наукових розробок сучасного біблійного богослов'я. А все заради єдиної цілі – розкрити багатовікову традицію тлумачення спасительних Богоодкровенних Істин, вміщених у Святому Писанні, розкрити їх максимально доступною науково-популярною мовою!

Завдання вивчення навчальної дисципліни.

Пререквізити – для кращого засвоєння матеріалу з курсу «Ісагогіка, герменевтика та екзегетика Нового Завіту» здобувачу бажано освоїти такі шкільні дисципліни «Історія Стародавнього світу», «Християнська етика», «Людина і світ», а також відповідно до структурно-логічної схеми ОП «Давньогрецької мови» та «Латинської мови».

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати духовні, моральні, культурні, освітні, наукові цінності.

ЗК 05. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 08. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)

СК 01. Здатність здійснювати аналіз текстів Святого Письма, священних текстів та богословської літератури із застосуванням методів богослов'я та інших наук.

СК 02. Здатність визначати взаємодії та взаємозв'язки між богословськими традиціями, оцінювати суспільну і культурну роль богослов'я в історичному та сучасному контекстах.

СК 03. Здатність аналізувати й характеризувати усталені та нові богословські традиції, богослужбові та релігійноправові практики.

СК 04. Здатність осмислювати актуальні проблеми в галузі богослов'я та визначати шляхи їх розв'язання.

СК 05. Здатність застосовувати богословські знання в професійній діяльності та суспільному житті відповідно до віроповчальних та морально-етичних засад і принципів.

СК 06. Здатність розпочинати і проводити діалог із виразниками різних богословських традицій та представниками суспільства.

СК 07. Здатність вести просвітницьку діяльність в галузі богослов'я.

СК 08. Здатність проводити консультативну і експертноаналітичну діяльність в галузі богослов'я.

СК 09. Здатність організувати представницько-посередницьку діяльність в галузі богослов'я.

СК 10. Здатність застосовувати богословські знання та навички в практичній богослужбовій і позабогослужбовій діяльності.

Відповідно до ОП «Богослов'я» **програмні результати навчання** після засвоєння дисципліни є такими:

ПРН7. Аналізувати історію виникнення, основні етапи формування, структуру та принципи

тлумачення Святого Письма та інших священних текстів в історичному, соціальному, філологічному,

канонічному і культурному контекстах.

ПРН10. Аналізувати першоджерела та наукові праці, визначальні для оформлення богословських традицій.

Знати:

- загальні відомості про Святе Письмо: назви Біблії, поділ книг Святого Письма за часом написання і за змістом, види змісту, способи пояснення і тлумачення змісту, переклади Святого Письма;
- кількісний і змістовий склад Старого Завіту: канонічні і неканонічні книги, законодавчі, історичні, повчальні і пророчі книги, принцип поділу;
- відомості про книги Старого Завіту: назви книг у єврейському, грецькому, церковнослов'янському та українському текстах, час, місце і мета написання, священні письменники;
- змістове наповнення всіх книг Старого Завіту;
- специфіку роботи з текстом книг Старого Завіту: пояснення змісту за контекстом і через порівняння із паралельними місцями Святого Письма;
- особливості православного і позаправославного тлумачення тексту Старого Завіту;
- біблійне і світське пояснення ключових подій в історії людства: походження світу і людини, розвиток цивілізації, всесвітній потоп, "змішання мов" і Вавилонська вежа; а також окремих надприродних явищ, описаних в Біблії: перехід через Червоне море, "манна", падіння Єрихона тощо;
- особливості локального і месіанського принципу пояснення старозавітних пророцтв.

Вміти:

- працювати зі Святим Письмом: знаходити текст за посиланням, користуватися паралельними місцями, паспортизувати окремі цитати;
- визначати мету написання та головну ідею книг Старого Завіту;
- обґрунтовувати думки православних екзегетів за допомогою контексту чи паралельних місць Святого Письма;
- синтезувати знання Старого Завіту з даними світських наук;

- визначати причини і наслідки доленосних подій, описаних у Новому Завіті: гріхопадіння, потоп, змішання мов, єгипетська неволя, асирійський і вавилонський полони тощо;
- зіставляти провіщування старозавітних пророків із новозавітними месіанськими подіями.

Перелік мінімуму знань, умінь, навичок, необхідних для подальшої практичної діяльності, який повинен отримати студенти в результаті вивчення дисципліни «Ісагогіка, герменевтика та екзегетика Нового завіту»:

- здатність до критичного розуміння сучасної історико-богословської проблематики та методів її осмислення у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей;
- здатність застосовувати широке знання і глибоке розуміння богословських питань у міждисциплінарних дослідженнях;
- установлювати та співвідносити причинно-наслідковий зв'язок між різними історичними та богословськими моделями, системами, традиціями;
- здатність до самостійного та автономного навчання упродовж життя.

Опис змісту робочої програми навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	2	4,5	13	390	30		30			330		екзамен
Заочна												

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	усього	денна форма					Заочна форма						
		у тому числі					усього	у тому числі					
		л	сем	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. ТЕКСТОЛОГІЯ СВЯЩЕННОГО ПИСАННЯ НОВОГО ЗАВІТУ. ЗАКОНОДАВЧІ КНИГИ –ЧЕТВЕРОСВАНГЕЛІЄ												
Тема 1. Вступ. Структура	11	2				9							

<p>та історія становлення біблійного канону Нового Завіту.</p> <p>1. Поняття канону та біблійного канону – визначення терміну «канон», процес формування канонічних книг Нового Завіту.</p> <p>2. Критерії канонічності новозавітних книг – апостольське походження, відповідність віровченню, загальне визнання у Церкві.</p> <p>3. Процес укладання канону – розвиток канону в перші століття, рішення Помісних соборів.</p> <p>4. Апокрифічні книги та їх відмінність від канонічних – короткий огляд апокрифічних евангелій та послань.</p>										
<p>Тема 2. Ісагогічний аналіз Четвероевангелія</p> <p>1. Загальні відомості про Євангелія – структура, жанрові особливості, мета написання.</p> <p>2. Автори Євангелій – питання авторства та історичний контекст написання.</p> <p>3. Співвідношення між Синоптичними Євангеліями та Євангелієм від Іоана – основні спільні та відмінні риси.</p> <p>4. Головні богословські теми в Євангеліях – образ Ісуса Христа, Царство Боже, спасіння.</p>	11	2			9					
<p>Тема 3. Благовіщення Пречистій Діві Марії. Різдво Іоана Хрестителя</p> <p>1. Благовіщення Діві Марії – архангел Гавриїл, значення згоди Марії на народження Спасителя.</p>	10	1			9					

<p>2. Зустріч Марії та Єлизавети – пророчі слова Єлизавети, пісня «Величає душа моя Господа».</p> <p>3. Різдво Іоана Хрестителя – мовчання Захарії, його пророче слово.</p> <p>4. Роль Іоана Хрестителя – пророк, Предтеча Господній.</p>										
<p>Тема 4. Різдво Ісуса Христа</p> <p>1. Обставини народження Ісуса – подорож до Вифлеєма, відсутність місця в заїзді.</p> <p>2. Явлення ангелів пастухам – символіка пастирів як перших свідків приходу Месії.</p> <p>3. Обрізання Ісуса Христа – значення обряду в єврейській традиції.</p> <p>4. Богословське значення Різдва – виконання старозавітних пророцтв.</p>	10	1			9					
<p>Тема 5. Стрітення Господнє. Поклоніння волхвів. Винищення немовлят у Вифлеємі. Дванадцятирічний Ісус в Єрусалимському храмі.</p> <p>1. Стрітення Господнє: символіка свята та його значення.</p> <p>2. Поклоніння волхвів: їх роль у</p>	5	2			3					

<p>визнанні месії.</p> <p>3. Винищення немовлят: історичний та теологічний контекст.</p> <p>4. Дванадцятирічний Ісус в храмі: момент прозорливості та його значення.</p>											
<p>Тема 6. Проповідь Іоана Предтечі в пустелі. Хрещення Господнє. Ісус Христос в Юдеї від часу спокушання до першої Пасхи.</p> <p>1. Проповідь Іоана Предтечі: покаяння та його значення для початку служіння Ісуса.</p> <p>2. Хрещення Ісуса Христа: теологічне тлумачення та значення для християнства.</p> <p>3. Спокушання Ісуса: духовний зміст та теологічне розуміння.</p> <p>4. Перша Пасха Ісуса: початок публічного служіння.</p>	5	2				3					
<p>Тема 7. Покликання до апостольства Петра, Андрія, Якова та Іоана. Зцілення хворих у Капернаумі. Покликання до апостольства Левія-Матфея. Розмова про піст.</p> <p>1. Покликання перших апостолів: значення для учнів Ісуса.</p> <p>2. Зцілення хворих:</p>	5	2				3					

<p>етапи служіння Ісуса як цілителя.</p> <p>3. Покликання Левія-Матфея: символіка та значення.</p> <p>4. Розмова про піст: значення посту в християнському вченні.</p>											
<p>Тема 8. Служіння Ісуса Христа від другої Пасхи до третьої (І. Події в Юдеї та Галилеї).</p> <p>1. Події другої Пасхи та їх вплив на служіння Ісуса.</p> <p>2. Проповідь в Юдеї та Галилеї: основні моменти та чуда.</p> <p>3. Розвиток конфлікту з релігійними лідерами.</p> <p>4. Ісус у контексті месійських очікувань.</p>	5	2			3						
<p>Тема 9. Нагірна проповідь Ісуса Христа.</p> <p>1. Зміст Нагірної проповіді: основні теми та повчання.</p> <p>2. Блаженства: значення і теологічний контекст.</p> <p>3. Моральні настанови Ісуса: любов до ворогів, милосердя.</p> <p>4. Нагірна проповідь та її місце в християнській етиці.</p>	4	1			3						
<p>Тема 10. Зцілення слуги капернаумського сотника. Воскресіння сина вдови в Наїні. Свідчення Ісуса Христа.</p>		4	1		3						

<ol style="list-style-type: none"> 1. Зцілення слуги сотника: віра і смиренність. 2. Воскресіння сина вдови: символіка чудес і боротьба з смертю. 3. Свідчення Ісуса Христа про своє місію. 4. Міжнародне значення чудес Ісуса. 											
<p>Тема 11. Викриття хули на Святого Духа. Повчання притчами.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хула на Святого Духа: теологічне значення і наслідки. 2. Притчі як метод проповіді Ісуса. 3. Тлумачення притч: значення для віруючих і церковної практики. 4. Види притч та їх моральні уроки. 		5	2			3					
<p>Тема 12. Воскресіння дочки Іаїра. Проповідь у Назаретській синагозі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Воскресіння дочки Іаїра: символіка та теологічне значення чудеса. 2. Проповідь у Назаретській синагозі: реакція громади на Ісуса. 3. Проблеми прийняття Ісуса як Месії в рідному місті. 4. Суперечності між вченням Ісуса та традиційним юдаїзмом. 		2	2								

Разом за ЗМ1													
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. ЕКЗЕГЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЧЕТВЕРОЄВАНГЕЛІЯ: СЛУЖІННЯ ІСУСА ХРИСТА ВІД ТРЕТЬОЇ ДО ЧЕТВЕРТОЇ ПАСХИ												
Тема 13. Смерть Іоана Хрестителя. Насичення п'яти тисяч народу. 1. Смерть Іоана Хрестителя: політичні та релігійні фактори. 2. Пророцтва Іоана Хрестителя та їх виконання. 3. Чудо насичення п'яти тисяч народу: значення для учнів та народу. 4. Відгуки народу на чудо: поширення віри та звістки про Ісуса.	4	1				3							
Тема 14. Зцілення дочки хананеянки - зцілення сліпого у Вифсаїді. 1. Зцілення дочки хананеянки: віра та покірність матері. 2. Зцілення сліпого у Вифсаїді: акт милосердя та диво зцілення. 3. Теологічне значення чудес Ісуса для зміцнення віри. 4. Уроки зцілення: значення чудес для учнів та вірних.	4	1				3							
Тема 15. Сповідування Петра у Кесарії Филипповій. Преображення Господнє. 1. Сповідування	4	1				3	4						

<p>Петра: віра та відкриття ідентичності Ісуса.</p> <p>2. Преображення Господнє: розкриття божественної природи Ісуса.</p> <p>3. Теологічне значення преображення для учнів.</p> <p>4. Сповідання Ісуса як Месії в контексті відкриттів про Нього.</p>											
<p>Тема 16. Подорож Ісуса Христа до Єрусалима. Посилання на проповідь сімдесяти учнів.</p> <p>1. Подорож до Єрусалима: значення та підготовка до останніх подій.</p> <p>2. Посилання сімдесяти учнів: розширення місії Ісуса.</p> <p>3. Проповідь сімдесяти учнів: їх роль у поширенні Євангелії.</p> <p>4. Ісус у контексті єрусалимських подій: наближення до останнього тижня.</p>	4	1				3	4				
<p>Тема 17. Ісус Христос в Єрусалимі на святі Кучок. Спів серед народу про Христа.</p> <p>1. Ісус на святі Кучок: інтерпретація Святого Письма в контексті свята.</p> <p>2. Спів про Ісуса серед народу:</p>	4	1				3					

<p>реакція релігійних лідерів та віруючих.</p> <p>3. Значення свята Кучок для розуміння місії Ісуса.</p> <p>4. Ісус як нове джерело води живої: духовне значення учення.</p>										
<p>Тема 18. Зцілення сліпонародженого. Події в Єрусалимі після свята Кучок.</p> <p>1. Зцілення сліпонародженого: символізм зцілення духовної сліпоты.</p> <p>2. Реакція фарисеїв на чудо: конфлікти з релігійними лідерами.</p> <p>3. Сповідь сліпонародженого: свідчення чудес Ісуса.</p> <p>4. Події в Єрусалимі після свята Кучок: політичні та релігійні напруження.</p>	4	1			3					
<p>Тема 19. Ісус Христос у Зайорданні. Промови і притчі Ісуса Христа.</p> <p>1. Ісус у Зайорданні: служіння за межами Юдеї та Галилеї.</p> <p>2. Промови Ісуса в Зайорданні: особливості його вчення.</p> <p>3. Притчі Ісуса: духовний зміст та методи навчання.</p> <p>4. Слухачі притч: реакція людей на вчення Ісуса.</p>	4	1			3					

<p>Тема 20. Ісус Христос у Зайорданні. Інші промови і притчі Ісуса Христа.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Промови Ісуса про Царство Боже: значення в Зайорданні. 2. Інші притчі Ісуса: теологічні теми та уроки віри. 3. Вчення Ісуса про покликання та спасіння. 4. Притчі як інструмент для розкриття духовних істин. 	4	1			3					
<p>Тема 21. Воскресіння Лазаря. Ісус Христос в Єрихоні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Воскресіння Лазаря: символ воскресіння і перемоги над смертю. 2. Ісус в Єрихоні: події та чудеса, що відбуваються. 3. Значення воскресіння Лазаря для вірних та учнів. 4. Вчення Ісуса про воскресіння та життя вічне. 	4	1			3					
Разом за ЗМ 2										
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 3. ІСАГОГІКО-ЕКЗЕГЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯНЬ СВЯТИХ АПОСТОЛІВ ТА ПОСЛАНЬ АП.ПАВЛА									
<p>Тема 22. Ісагогічний аналіз книги Діян святих апостолів. Вознесіння Господнє й очікування Божої обітниці.</p>	4	1			3					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Ісагогічний аналіз книги Діянь святих апостолів: структура та ключові моменти. 2. Вознесіння Господнє як важливий етап у служінні Ісуса. 3. Очікування Божої обітниці: надія на зішестя Святого Духа. 4. Зв'язок подій після Вознесіння з розвитком ранньої Церкви. 										
<p>Тема 23. Свято П'ятидесятниці.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія свята П'ятидесятниці в контексті Старого та Нового Завіту. 2. Спуск Святого Духа на апостолів: зміст і значення. 3. П'ятидесятниця як день народження Церкви. 4. Проповідь апостола Петра і перше хрещення у християнстві. 	4	1			3	4				
<p>Тема 24. Перше чудо, звершене апостолами. Обрання і рукоположення перших дияконів. Становище Церкви після мученицької смерті архідиякона Стефана.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перше чудо апостолів: зцілення сліпого і його духовний зміст. 2. Обрання та рукоположення 	4	1			3					

<p>перших дияконів: їх роль у служінні Церкви.</p> <p>3. Мученицька смерть архідиякона Стефана: вплив на розповсюдження християнства.</p> <p>4. Становище Церкви після смерті Стефана: гоніння і розповсюдження віри.</p>											
<p>Тема 25. Христова Церква поза Єрусалимом. Апостол Петро серед язичників.</p> <p>1. Христова Церква поза Єрусалимом: поширення християнства серед язичників.</p> <p>2. Апостол Петро серед язичників: перша проповідь і покликання до спасіння.</p> <p>3. Проблеми між юдеями та язичниками в ранній Церкві.</p> <p>4. Визнання язичників частиною Церкви: рішення апостольського собору.</p>	4	1			3						
<p>Тема 26. Перша місіонерська подорож апостола Павла. Апостольський собор.</p> <p>1. Перша місіонерська подорож апостола Павла: основні події та вчення.</p> <p>2. Умови і труднощі місіонерської діяльності апостола Павла.</p>	4	1			3						

<p>3. Апостольський собор: обговорення питання про обрізання язичників.</p> <p>4. Важливість апостольського собору для розвитку християнської громади.</p>										
<p>Тема 27. Друга місіонерська подорож апостола Павла.</p> <p>1. Друга місіонерська подорож апостола Павла: нові міста і нові учні.</p> <p>2. Взаємодія з іншими апостолами і християнськими громадами.</p> <p>3. Виклики і труднощі місіонерської діяльності Павла.</p> <p>4. Вплив другої подорожі на розвиток християнства.</p>	4	1			3					
<p>Тема 28. Перше та друге послання апостола Павла до Солунян (Фесалонікійців).</p> <p>1. Перше послання апостола Павла до Солунян: основні теми і поради.</p> <p>2. Друге послання апостола Павла до Солунян: корекція вчення про Другий прихід Христа.</p> <p>3. Вчення про працюватість і терпіння в посланнях до Солунян.</p> <p>4. Роль цих послань у</p>	4	1			3					

формуванні християнської теології та етики.											
Тема 29. Третя місіонерська подорож ап. Павла. 1. Третя місіонерська подорож: місця, де апостол Павло проповідував. 2. Взаємодія з громадами і розвиток місіонерської діяльності. 3. Проблеми, з якими стикався апостол Павло під час цієї подорожі. 4. Важливість третьої місіонерської подорожі для християнської Церкви.	4	1				3					
Тема 30. Ісагогіко-екзегетичний аналіз послань апостола Павла до Галатів та ісагогіка першого до Коринф'ян. 1. Ісагогіко-екзегетичний аналіз послання до Галатів: основні теми і ідеї. 2. Вчення апостола Павла в посланні до Галатів про свободу в Христі. 3. Ісагогіка першого послання до Коринф'ян: історичний та культурний контекст. 4. Теми розколу і єдності Церкви в посланні до Коринф'ян.	4	1				3					

<p>Тема 31. Екзегетика першого послання до Коринф'ян та ісагогіка другого послання ап. Павла до Коринфських християн.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екзегетика першого послання до Коринф'ян: вчення апостола Павла про церковну єдність. 2. Вчення про духовні дари і любов в посланні до Коринф'ян. 3. Ісагогіка другого послання до Коринф'ян: особисті стосунки Павла з коринфянами. 4. Роль послань для подолання проблем у коринфській громаді. 	4	1			3					
<p>Тема 32. Екзегетика другого послання ап. Павла до Коринфських християн.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теми покаяння та прощення у другому посланні до Коринф'ян. 2. Апостольська авторитетність і стосунки з коринфянами. 3. Подолання труднощів і вірність Павла у служінні. 4. Погляд на дари Святого Духа та їх роль у Церкві. 	4	1			3					
<p>Тема 33. Ісагогічний аналіз послання апостола Павла до Римлян.</p>	4	1			3					

<ol style="list-style-type: none"> 1. Ісагогічний аналіз послання до Римлян: основні теми та історичний контекст. 2. Вчення про оправдання через віру: теологічна основа послання. 3. Роль послання до Римлян у формуванні християнської догматики. 4. Вплив послання на розвиток ранньої Церкви. 												
<p>Тема 34. Екзегеза послання апостола Павла до Римлян.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екзегеза послання до Римлян: розкриття вчення про спасіння. 2. Вчення про оправдання через віру та його важливість для Церкви. 3. Послання до Римлян як основа християнської теології. 4. Розуміння гріха, закону і спасіння в контексті послання. 												
<p>Тема 35. Апостол Павло в ув'язненні. Подорож до Риму.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Апостол Павло в ув'язненні: його стосунки з римськими чиновниками. 2. Подорож до Риму: апостольське свідчення під час арешту. 	4	1			3							

<p>3. Павло як апостол на службі християнській місії навіть у в'язниці.</p> <p>4. Значення подорожі до Риму для розвитку Церкви.</p>												
<p>Тема 36. Послання апостола Павла до Колосян та Ефесян.</p> <p>1. Послання до Колосян: основні теми і вчення про Христа як головного у Церкві.</p> <p>2. Послання до Ефесян: вчення про Церкву як Тіло Христове.</p> <p>3. Роль цих послань у формуванні християнського богослов'я.</p> <p>4. Християнська етика в посланнях до Колосян і Ефесян.</p>	4	1				3						
<p>Тема 37. Послання апостола Павла до Филимона та Филип'ян.</p> <p>1. Послання до Филимона: християнське ставлення до рабів і власності.</p> <p>2. Послання до Филип'ян: вчення про радість у Христі навіть у стражданнях.</p> <p>3. Теологічні та етичні теми у цих посланнях.</p> <p>4. Вплив цих послань на розвиток християнської практики та віри.</p>	4	1				3						
Разом за ЗМ 3												

Теми лекційних занять	Змістовий модуль 4. ІСАГОГІКО-ЕКЗЕГЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ СОБОРНИХ ПОСЛАНЬ ТА АПОКАЛІПСИСУ										
<p>Тема 38. Загальна характеристика Соборних послань. Соборне послання апостола Якова.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика Соборних послань: історичний контекст та теологічний зміст. 2. Основні теми Соборного послання апостола Якова: віра і вчинки, роль мови в християнському житті. 3. Яків як практичний наставник християнської громади. 4. Вчення про терпіння та мудрість у посланні Якова. 	4	1				3					
<p>Тема 39. Перше і друге соборне послання апостола Петра. Соборне послання апостола Юди.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перше послання апостола Петра: вчення про страждання і спасіння. 2. Друге послання апостола Петра: заклик до твердої віри та вірності у Христі. 3. Соборне послання апостола Юди: вчення про боротьбу з лжевчителями. 	4	1				3					

4. Спільні теми в посланнях апостолів Петра та Юди: збереження чистоти віри та боротьба з ересями.												
Тема 40. Перше, друге і третє соборне послання апостола Іоана Богослова. 1. Перше соборне послання апостола Іоана: вчення про любов, світло і істину. 2. Друге послання апостола Іоана: важливість правди та любові в християнському житті. 3. Третє послання апостола Іоана: боротьба з неправдою та підтримка істинних вчителів. 4. Спільні риси в посланнях Іоана: любов як основа християнської віри.	4	1				3						
Тема 41. Книга одкровення ап. Іоана Богослова (Апокаліпсис). Екзегетичний аналіз першого етапу видінь. 1. Вступ до Книги Одкровення: історичний та культурний контекст. 2. Екзегетичний аналіз першого етапу видінь: явлення Ісуса Христа та послання до семи церков.	4	1				3						

<p>3. Роль видінь у формуванні християнської теології та віровчення.</p> <p>4. Зміст та символізм послань до церков.</p>											
<p>Тема 42. Екзегетичний аналіз другого етапу апокаліптичних видінь.</p> <p>1. Другий етап апокаліптичних видінь: відкриття неба та поклоніння Агнцю.</p> <p>2. Аналіз видінь чотирьох кінних вершників та їх значення для християнського розуміння кінця світу.</p> <p>3. Символізм печаток та їх вплив на історію спасіння.</p> <p>4. Природа страждань та надія на спасіння в контексті цих видінь.</p>	4	1				3					
<p>Тема 43. Особливості витлумачення видіння ангела із розкритою книгою та явлення двох свідків. Видіння небесного Храму: перспективи екзегези.</p> <p>1. Видіння ангела з розкритою книгою: тлумачення символів і значення для християнської теології.</p> <p>2. Явлення двох свідків: їх місце в апокаліптичному контексті та зв'язок з біблійною пророчістю.</p>	4	1				3					

3. Видіння небесного Храму: його роль у кінцевому здійсненні Божого плану спасіння.												
4. Перспективи екзегези: як ці видіння відображають християнську надію на нове небо і нову землю.												
Разом за ЗМ 4												
Усього годин	390	30	30			330						

Тематика семінарських занять

№	Назва теми з основними питаннями - план	Кількість годин
1.	Тема 1. Історія формування тексту Нового Завіту. Переклади Святого Письма 1. Найдавніші рукописи Нового Завіту – кодекси, папіруси, унціальні та мінукульні тексти. 2. Основні текстові традиції – Візантійська, Олександрійська, Західна та Кесарійська. 3. Перші переклади Нового Завіту – Септуагінта, Вульгата, Сирійська Пешітта. 4. Українські переклади Біблії – Переклади Огієнка, Хоменка, Р. Турконяка.	2
2.	Тема 2. Пролог. Родовід та земне життя Ісуса Христа до всенародного служіння Пролог Євангелія від Іоана – Слово Боже як предвічне начало. Родовід Ісуса Христа у Матфея і Луки – богословське значення відмінностей. Обставини народження Ісуса Христа – Юдейський контекст, римське правління, месіанські очікування. Юність Ісуса Христа – перебування в храмі, розвиток у «мудрості, віці та благодаті».	2
3.	Тема 3. Служіння Ісуса Христа від першої Пасхи до другої. Ісуса проповідь у юдейських містах: ключові моменти та теми. Проблеми, що виникали у взаєминах Ісуса з релігійними лідерами. Природа чудес Ісуса: їх духовний зміст і значення. Теологічні роздуми про Царство Боже у проповідях Ісуса.	2
4.	Тема 10. Останнє свідчення Іоана Хрестителя про Ісуса Христа. Розмова з самарянюкою. Зцілення сина царедворця. Проповідь Ісуса	2

	Христа в Назаретській синагозі. Останнє свідчення Іоана Хрестителя: Христос як Агнець Божий. Розмова з самарянкою: соціально-релігійний контекст та її значення. Зцілення сина царедворця: віра і чудо в житті Ісуса. Проповідь Ісуса в Назаретській синагозі: відмова від його вчення.	
	ЗМ1	
5.	Тема 2. Вхід Господній до Єрусалима. Події Страсного тижня. Вхід Ісуса до Єрусалима: символічний жест і виконання пророчества. Події Страсного тижня: основні моменти і уроки. Роль Єрусалима в завершенні місії Ісуса. Прощення та милосердя Ісуса в останні дні перед смертю.	2
6.	Тема 2. Події Страсного тижня. Остання вечеря: установлення Таїнства Євхаристії. Молитва в Гефсиманії: боротьба Ісуса в саду. Арешт, суд і хресна смерть Ісуса: виконання спасительного плану. Теологічний аналіз подій Страсного тижня: смерть та жертва Ісуса.	2
7.	Тема 3. Воскресіння Ісуса Христа. Вознесіння Господнє. Воскресіння Ісуса як кульмінація спасіння людства. Теологічний зміст воскресіння для християн. Вознесіння Господнє: завершення земного служіння Ісуса. Воскресіння і Вознесіння як основи християнської віри.	2
8.	Тема 4. Події після Воскресіння Ісуса Христа. Вознесіння Господнє. Події після Воскресіння: явлення Ісуса учням. Воскреслий Ісус: значення для учнів та Церкви. Вознесіння Господнє: духовний і історичний контекст. Відносини між воскреслим Ісусом і учнями після Його піднесення.	2
	ЗМ 2	
9.	Тема 1. Перше послання апостола Павла до Тимофія. Вчення апостола Павла про служіння і керівництво у Церкві. Роль послання для формування організації ранньої Церкви. Рекомендації Павла до Тимофія щодо моральних і пастирських обов'язків. Значення першого послання для християнських лідерів.	2
10.	Тема 2. Послання апостола Павла до Тита. Основні вчення послання до Тита про організацію Церкви. Роль пастирів і служителів у вихованні християнської громади. Етичні настанови і заклики до чесності та праведності. Значення послання для організації церковної дисципліни.	2
11.	Тема 3. Послання апостола Павла до Євреїв: ісагогіка. Ісагогічний аналіз послання до Євреїв: основні теми та контекст. Христос як Верховний священик: інтерпретація Старого Завіту. Вчення про досконале служіння Христа у новому Завіті.	2

	Важливість послання для єврейських християн.	
12.	Тема 4. Послання апостола Павла до Євреїв: екзегетика. Друге послання апостола Павла до Тимофія. Екзегетика послання до Євреїв: Христос як новий Мелхиседек. Послання як інтерпретація старозавітних обітниць. Вчення про віру і терпіння в посланні до Євреїв. Друге послання до Тимофія: наставлення про стійкість у служінні.	2
	ЗМ 3	
13.	Тема 1. Екзегетичний аналіз третього етапу апокаліптичних видінь. Третій етап апокаліптичних видінь: тромбки та ангели, що лунають Божі суди. Символізм тромбків: як ці видіння пов'язані з Божими покараннями і очищенням світу. Визначення часу і простору в цих видіннях. Роль віри в усвідомленні значення цих судів.	2
14.	Тема 2. Екзегетичний аналіз четвертого етапу апокаліптичних видінь. Четвертий етап видінь: великі суди та зображення Божої слави. Визначення і символіка «Великого Вавилону» і «Звіра». Розуміння духовної боротьби та її кінцевий результат. Висновки для Церкви з цих видінь: як апокаліпсис дає надію для християн у часи гонінь.	2
15.	Тема 3. Видіння останнього Суду. Видіння нового Єрусалима. Останній Суд: втілення Божої правди та остаточне спасіння або осуд. Видіння нового Єрусалима: його духовне значення та втілення ідеї про нове Боже Царство. Паралелі між видінням останнього Суду та надією на вічне царство Божого мирного правління. Християнське розуміння кінця світу та його значення для повсякденного життя віруючих.	2
	ЗМ 4	

Тематика практичних занять
 (не передбачено навчальним планом)
Тематика лабораторних занять
 (не передбачено навчальним планом)
Самостійна робота студента
Самостійна робота студента

№	Назва теми	Кількість годин
	МОДУЛЬ 1. ТЕКСТОЛОГІЯ СВЯЩЕННОГО ПИСАННЯ НОВОГО ЗАВІТУ. ЗАКОНОДАВЧІ КНИГИ –ЧЕТВЕРОЄВАНГЕЛІС	

1.	Історія створення та становлення канону Четвероєвангелія.	9
2.	Літературний аналіз Євангелія від Матфея: літературні техніки та особливості структури.	9
3.	Ісагогічний підхід до Євангелія від Марка: його роль у формуванні християнської теології.	9
4.	Взаємозв'язок між Євангелієм від Луки та апостольським ученням.	9
5.	Роль Євангелії від Івана в богословському розвитку ранньохристиянської Церкви.	9
6.	Текстова критика Євангелій: як виявляються розбіжності між давніми манускриптами.	9
7.	Теологічні акценти та богослов'я спасіння у Четвероєвангелії.	9
8.	Розрізнення між синоптичними Євангеліями та Євангелієм від Івана.	
9.	Вплив єврейських та грецьких традицій на розвиток канону Четвероєвангелія.	9
	МОДУЛЬ 2. ЕКЗЕГЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЧЕТВЕРОЄВАНГЕЛІЯ: СЛУЖІННЯ ІСУСА ХРИСТА ВІД ТРЕТЬОЇ ДО ЧЕТВЕРТОЇ ПАСХИ	
10.	Аналіз проповіді Ісуса Христа в Галилеї під час третьої Пасхи.	9
11.	Тема зцілення та чудес Ісуса Христа в період третьої Пасхи.	9
12.	Теологічні та соціальні акценти проповідей Ісуса Христа в єврейських громадах.	9
13.	Ісуса Христа як вчителя та проповідника в контексті культурних реалій Іудейської землі.	9
14.	Вивчення діалогу Ісуса з фарисеями та книжниками під час його служіння.	9
15.	Проблема віри та непорозумінь серед народів у період служіння Ісуса Христа.	9
16.	Відношення Ісуса до Закону та пророків: екзегетичний аналіз.	9
17.	Ісус і його стосунки з учнями: покликання апостолів після третьої Пасхи.	8
18.	Роль чудес Ісуса як підтвердження його месійства та послання від Бога.	9
	МОДУЛЬ 3. ІСАГОГІКО-ЕКЗЕГЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯНЬ СВЯТИХ АПОСТОЛІВ ТА ПОСЛАНЬ АП. ПАВЛА	
19.	Ісагогічний аналіз книги Діян апостолів: історичний контекст та роль апостолів у поширенні християнства.	9
20.	Екзегетичний підхід до проповідей апостола Павла в Діяннях апостолів.	9
21.	Вплив культурних і релігійних традицій на місіонерську діяльність апостола Павла.	9
22.	Ісагогічний аналіз послання апостола Павла до Римлян: контекст і головні теми.	9

23.	Екзегетичний аналіз послання апостола Павла до Галатів: проблема законів і благодаті.	9
24.	Роль послань апостола Павла в організації ранньохристиянських громад.	9
25.	Вивчення першого та другого послань апостола Павла до Солунян: очікування другого приходу Христа.	9
26.	Ісагогічний підхід до послання апостола Павла до Євреїв: теологічні теми та їх зв'язок з юдейською традицією.	9
27.	Аналіз соціальних і богословських аспектів послання апостола Павла до Колоссян.	9
	МОДУЛЬ 4. ІСАГОГІКО-ЕКЗЕГЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ СОБОРНИХ ПОСЛАНЬ ТА АПОКАЛІПСИСУ	
28.	Ісагогічний аналіз соборного послання апостола Якова: практичні настанови для християн.	9
29.	Екзегетичний підхід до першого та другого послань апостола Петра: християнське життя в умовах переслідувань.	9
30.	Теологічні теми в соборному посланні апостола Юди: боротьба з ересями.	9
31.	Вивчення послань апостола Іоана Богослова: богословські акценти на любові і світлі.	10
32.	Ісагогічний підхід до книги Одкровення: символіка та пророче бачення майбутнього.	10
33.	Екзегетичний аналіз першого етапу видінь в книзі Апокаліпсису.	10
34.	Роль ангелів і святих у книзі Одкровення: їх місце в апокаліптичній літературі.	10
35.	Ісагогічний підхід до видіння нового Єрусалима: теологічне значення і його вплив на християнську есхатологію.	10
36.	Аналіз пророчих видінь і їх вплив на раннє християнство в контексті книги Апокаліпсису.	10

Індивідуальні навчально-дослідницькі завдання студентів:

1. Порівняльний аналіз євангелій: Провести порівняльний аналіз синоптичних євангелій (Матфея, Марка, Луки) та Євангелія від Іоанна. Визначити основні відмінності у представленні постаті Ісуса Христа та Його вчення.
2. Роль апостола Павла в поширенні християнства: Дослідити вплив апостола Павла на формування ранньої християнської теології, використовуючи Його послання до Галатів та Римлян.
3. Ісагогічний аналіз книги Діянь апостолів: Виконати ісагогічний аналіз книги Діянь апостолів, визначити її місце в каноні Нового Завіту та ключові теми місіонерської діяльності апостолів.

4. Інтерпретація чудес Ісуса Христа: Написати дослідження, присвячене теологічному значенню чудес Ісуса Христа в контексті євангелій, з акцентом на те, як чудеса підтверджують Його месійство.
5. Герменевтичний підхід до притч Ісуса: Вибрати кілька притч Ісуса Христа та проаналізувати їх за допомогою герменевтики, зокрема досліджуючи, як вони висвітлюють основні морально-богословські принципи християнства.
6. Вплив єврейської релігійної традиції на Євангеліє від Матфея: Провести дослідження про те, як Євангеліє від Матфея взаємодіє з єврейською релігійною традицією та як це впливає на його авторську інтерпретацію життя Ісуса Христа.
7. Теологічні аспекти книги Одкровення: Вивчити ключові теологічні питання, порушені в книзі Апокаліпсису, зокрема питання останнього суду, вічного життя та нових небес і нової землі.
8. Вірність апостолів у проповіді християнської віри: Провести дослідження на тему: "Як апостоли залишалися вірними своєму покликанню після Воскресіння Христа, зокрема апостол Павло в контексті Його місіонерських подорожей".
9. Аналіз екзегези першого послання апостола Петра: Поглиблено дослідити екзегетичний підхід до першого послання апостола Петра, особливо в контексті боротьби з переслідуваннями та єресями.
10. Порівняння апокрифів з канонічними текстами: Порівняти кілька апокрифічних євангелій (наприклад, Євангеліє від Фоми) з канонічними євангеліями, виявити основні відмінності в представленні Ісуса Христа та Його вчення.
11. Ісагогічний підхід до книги Луки: Виконати ісагогічний аналіз Євангелія від Луки, звернувши увагу на його авторство, аудиторію та основні теми: милосердя, спасіння і роль Святого Духа.
12. Роль жінок у служінні Ісуса Христа: Провести дослідження про роль жінок у Євангеліях та їх участь у служінні Ісуса Христа, зокрема у контексті культу та релігійної соціальності того часу.
13. Аналіз есхатологічної тематики в книзі Апокаліпсису: Написати дослідження на тему есхатології (вчення про останні часи) в книзі Одкровення, зокрема в контексті видінь Іоана.
14. Текстологічні розбіжності між ранніми манускриптами Євангелій: Провести текстологічний аналіз на основі ранніх манускриптів Євангелії від Марка, порівнюючи варіанти та їх значення для розуміння теології і вчення Ісуса Христа.
15. Значення символів у книзі Одкровення: Проаналізувати важливі символи та образи в книзі Апокаліпсису (звір, число 666, чаша гніву), їх значення та вплив на християнське богослов'я та есхатологію.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни

1. Поточний контроль (формативне оцінювання).

Робота на лекційному занятті оцінюється:

За участь в дискусії - **мак 0,3 бала (5%)**, участь в експрес-опитуванні, експрес-тестуванні - **мак 0,2 бала (3%)**

Робота на семінарському занятті оцінюється:

*7мак (100%) / 6,5 мак (93%) бала = підготовка усної *доповіді* за одним із пунктів плану семінару – **мак 1,5 бали (21,5%)** (можлива підготовка мультимедійної презентації на основі тексту доповіді (оцінюється додатково - **мак 0,5 бала (7%)**) *за активність у дискусії* до 7 запитань доповідачам семінарського заняття - **мак 1,5 бали (21,5%)**.

+ За цією частиною завдань можливі два варіанти підготовки: *конспект за всіма пунктами плану* семінару (написаний вручну) – за виконання цього варіанту завдання - **мак 2 бали (28,5%)**, або ж завдання з зірочкою* – знання напам'ять цитати біблійного тексту, який вивчається (1-2 цитати) і до 5 речень осмислено пропрацьованого тексту з одного розділу книги Біблії, який аналізується (читацький рефлексивний щоденник за біблійними книгами) - **мак 2,5 бали (35,5%)**.

+ За цією частиною роботи теж можливе виконання кількох варіантів завдань: *студентські тестові завдання* (формуються здобувачами освіти самостійно за кожним пунктом плану семінару), тобто – 10 тестових завдань за семінар або ж виконання *кейсового завдання* (наприклад, якщо розглядати історичний кейс – тоді це стосуватиметься аналізу історичних подій у світлі біблійного тексту, який розглядається на семінарі; коли ж порівняльний – тут вагомим буде співставлення важливих біблійних історичних паралелей із сучасністю; проблемний – розв'язання морально-етичної, біблійної дилеми або ж аналітичний кейс (біблійний текст з позиції герменевтики)), оцінюється **мак 1,5 бали (21,5%)**. Теж альтернативним варіантом цієї частини роботи (як завдання з зірочкою*), можлива *підготовка міні-проєкту* (з аналізом біблійної книги, символіки, прообразних значень, історичного контексту, або ж ісагогічних даних про весь біблійний текст чи його значну частину, екзегетичних та герменевтичних інтерпретацій текстів, наприклад законодавчих, або ж історичних чи поетичних, пророчих книг, окремої книги, конкретних проблемно об'єднаних груп розділів біблійної книги) - **мак 2,5 бали (35,5%)**.

+ *Підсумковий тест з теми семінару* (онлайн або письмовий) - **мак 1,5 бал (21,5%)**.

Додатково можлива підготовка короткого *есе, виконання аналітичних чи творчих робіт, аналітичних таблиць, рефератів* за темою семінару - **мак 0,5 бала (7%)**.

Самостійно робота здобувача освіти оцінюється:

За виконання ІНДЗ, написання наукових розвідок (тези доповідей) - семінару - **мак 0,5 бала (7%)**, курсові роботи тощо.

2.Проміжний контроль - модульний тест (онлайн), комплексна контрольна робота, контрольний проєкт.

3. Підсумковий контроль. Форма контролю *залік (тестові завдання)* після перших двох модулів та *екзамен* у кінці вивчення дисципліни.

4. Додаткові методи оцінювання (взаємооцінювання: здобувачі освіти аналізують роботи одне одного; самооцінювання чи можливість застосування квізів (Kahoot, Quizizz) для перевірки знань).

Ефективність засвоєння здобувачами освіти матеріалу курсу «Ісагогіка, герменевтика та екзегетика Старого Завіту» багато в чому залежить від системи заходів поточного та проміжного контролю. Відповідно для цього курсу передбачено такі види контролю знань: семінари, модульні тестові завдання, комплексні контрольні роботи, залік, екзамен.

Підсумкова оцінка знань студентів підводиться під час іспиту з обов'язковим урахуванням результатів проміжного контролю і передбачає рейтингову систему. Рейтингова система оцінки знань здобувача освіти є сумою балів за такими видами звітної діяльності: робота на семінарських, лекційних заняттях, виконання модульних тестових завдань або ж комплексних контрольних робіт (проектів), написання рефератів, есе та усне опитування та ін.

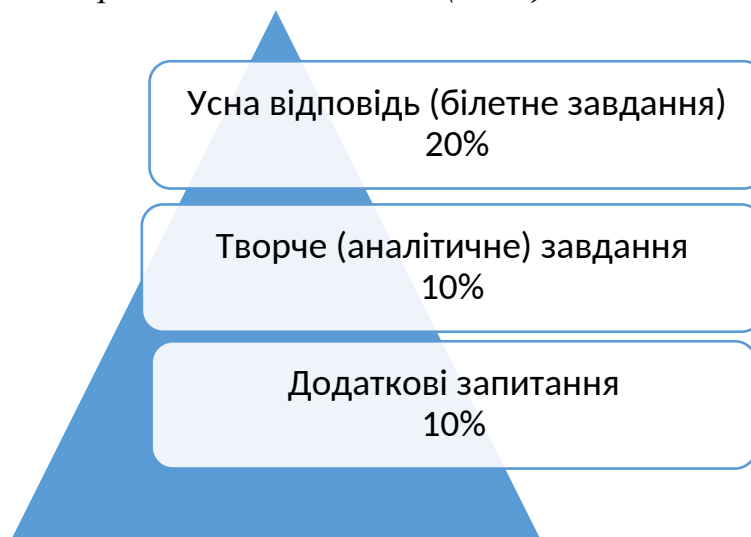
Отже, під час вивчення навчальної дисципліни пропонуються такі види та форми контролю

І. Поточний контроль: змістові модулі – (60%)

II. Підсумковий контроль: залік / екзамен (40 %)

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

- ✓ **1-2 бали** – усна відповідь на конкретне запитання (не репродуктивного характеру) на лекційному чи семінарському занятті в ході фронтального опитування;
- ✓ *Крім усної відповіді передбачено загальні принципи розподілу балів за інші види роботи:*
- ✓ **1-2 бали** – змістовне доповнення (мінімально – 2 хвилини);
- ✓ **5 балів** – тест (10 питань);
- ✓ **1-2 бали** – формулювання змістовних запитань до доповідача;
- ✓ **1-3-5 бали** – творче завдання на картці не тестового характеру (залежно від рівня складності – максимум 3-5 балів (визначається за конкретне завдання));
- ✓ **1-5 балів** – підготовка презентації з глибоким смисловим навантаженням до теми лекційного чи семінарського заняття (за погодженням із викладачем).
- ✓ Перелічені види роботи можуть виконуватися не тільки на семінарському занятті. Максимальна кількість балів, яку можливо отримати за один змістовий модуль – 30.

Критерії оцінювання результатів навчання (з навчальної дисципліни) на підсумковому контролі

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

«А» (100-90 балів) – відмінно – отримує здобувач(ка), який(а) демонструє високі аналітичні здібності та конкретні фахові знання в предметній царині курсу «ІГЕ Старого Завіту»; вміє застосовувати їх в процесі розв’язання змодельованих проблемних ситуацій; здатен(а) реалізовувати набуті компетенції в міжособистісному спілкуванні та професійній діяльності.

«В» (89-80 бали) – добре – оцінка, котра підсумовує достатній рівень аналітичних здібностей здобувача(ки) в предметному полі курсу «ІГЕ Старого Завіту» й здатність чітко формулювати фактологічні узагальнення щодо проблемних базисів дисципліни

«С» (79-70 балів) – добре – вказує на належну культуру фахової обізнаності в із проблем курсу, що межує з певними труднощами щодо аналітичних узагальнень чи фактологічних даних

«D» (69-60 балів) – задовільно – недостатню фахову культуру обізнаності та часткові знання предметної царини дисципліни

«E» (59-50 бали) – задовільно – дуже хаотичні та невпевнені знання з курсу, неналежну фахову культуру

«Fх» (49-35 бали) – незадовільно – фрагментарні й несистемні знання предметного поля дисципліни. (оцінка «незадовільно» з можливістю повторного складання)

«F» (34-0 балів) – незадовільно без права перездачі – відсутність належних знань й не засвоюваність базових концептів курсу. (оцінка «незадовільно» з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
50-60	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Методи та освітні технології навчання

В ході викладання застосовуються: метод проблемного викладу матеріалу, опитування й аналізу, дискусії й полеміки, мозковий штурм, метод тестування.

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- модульні контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- рецензії першоджерел (філософських статей і витягів з філософської літератури);
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Формами поточного контролю є усна відповідь студента або ж письмова (тестування, творча робота, модульна контрольна робота).

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets-koho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwb/polozhennia-chnu-pro-plahi-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>

Рекомендована література

Основна література:

1. Біблія: Книги Святого Письма Старого і Нового Завіту. – Видання Української Біблійної Товариства, 2020.
2. Бенц О. Вступ до Нового Завіту: Посібник для студентів богословських факультетів. – Львів: Свічадо, 2017.
3. Гіткін М. Історія формування канону Святого Письма. – Київ: Дух і Літера, 2015.
4. Зеньковський В. Основи християнської філософії. – Львів: Свічадо, 2016.
5. Лоський В. Догматичне богослов'я. – Київ: Духовна бібліотека, 2019.
6. Мень О. Історія релігійних ідей. – Тернопіль: Джурра, 2018.
7. Міллер Р. Екзегеза та герменевтика Нового Завіту. – Київ: Кайрос, 2021.

8. Патріарх Варфоломій. Святе Письмо в житті Церкви. – Львів: Видавництво УКУ, 2016.
9. Успенський Л. Біблійна символіка в богослов'ї Церкви. – Київ: Софія, 2017.
10. Флоренський П. Структура Святого Письма у традиції Православ'я. – Львів: Видавництво "Глагол", 2020.

Додаткова література:

1. Августин Блаженний. Тлумачення на Євангеліє від Іоана. – Київ: Дух і Літера, 2019.
2. Афанасій Великий. Про втілення Слова. – Львів: Свічадо, 2018.
3. Браун Р. Вступ до критичного аналізу Нового Завіту. – Київ: Духовна бібліотека, 2017.
4. Василій Великий. Гомілії на Шестоднев. – Тернопіль: Джура, 2016.
5. Гейзел Ф. Канонічність книг Нового Завіту. – Київ: Богословська думка, 2020.
6. Єронім Стридонський. Передмови до біблійних книг. – Львів: Видавництво УКУ, 2015.
7. Кесарійський Євсевій. Церковна історія. – Львів: Свічадо, 2017.
8. Ориген. Тлумачення на Євангеліє від Матфея. – Київ: Софія, 2018.
9. Скабланович М. Тлумачний словник до Нового Завіту. – Київ: Дух і Літера, 2019.
10. Шмеман О. Євхаристія як центр біблійного богослов'я. – Львів: Глагол, 2021.

Посилання на інформаційні ресурси

Кафедра Біблійних наук УКУ:
<https://www.youtube.com/@КафедраБіблійнихнаукУКУ> Old Testament / Старий Завіт: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLIAJUWdv6O036Ux7fwh5r6HtOqUQn6j8D>

*Детальна інформація щодо вивчення курсу «Назва навчальної дисципліни» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни
 (посилання на робочу програму навчальної дисципліни,
 що розміщена на сайті кафедри)*